

ดนตรี

อัญมณีเลอค่าพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป็น

ที่ตระหนักและยอมรับกันคืออยู่แล้วว่าเด็ก นับเป็นทรัพยากรบุคคลประจักษ์แจ้งอัญมณีเลอค่าสูงสุดเหนือสิ่งอื่นใดจากบรรดาสรรพสิ่งบนพื้นพิภพจักรวาลของมวลมนุษยชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กปฐมวัย ซึ่งอยู่ในช่วง 6 ปีแรกของชีวิต จัดเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในชีวิต เพราะเป็นช่วงเวลาสำหรับการสร้างรูปแบบชีวิตในอนาคต เป็นจุดที่เริ่มสร้างความเป็นมนุษย์ของบุคคล

ช่วงแห่งปฐมวัยนี้ เด็ก จำเป็นจะต้องได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ปลุกฝังหล่อหลอมพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เจตคติ คุณธรรม ศิลธรรม ประสพการณ์ ทักษะด้านต่าง ๆ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่ดี ในช่วงนี้ เด็กจะมีพัฒนาการทุกด้านอย่างรวดเร็ว มีความใสบริสุทธิ์ เหมือนผ้าขาวที่กำลังรอรับการบรรจงแต่งแต้มสีสันที่สวยงาม จากน้ำมือมนุษย์อยู่ตลอดเวลา เด็กในระดับปฐมวัยจะมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ อีกทั้งยังต้องการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ ประการสำคัญในสองปีแรกของชีวิต เซลล์สมองและระบบประสาท จะเจริญเกือบเต็มที่ และการเจริญเติบโตของสมองในช่วงต่อไปยังคงมีอยู่ในลักษณะของการเปลี่ยนแปลงรูปให้เหมาะสมกับหน้าที่และการสร้างวงจรประสาท ดังนั้น หากเด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่ที่ดี ขาด

พิทักษ์ คชวงษ์

อาจารย์ภาควิชาดุริยางคศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา

สิ่งเร้าที่เหมาะสมก็จะขาดสิ่งที่จะไปกระตุ้นให้ระบบประสาทที่กำลังเติบโตทำงานได้อย่างสมบูรณ์ (นิตยาคชภักดี. 2530 : 16) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของบลูม (Bloom.1964 : 40) และเกิเซล (Gesell. 1940 : 167-168) ที่กล่าวทำนองเดียวกันว่าวัย 6 ปีแรกของชีวิตนั้น มีความสำคัญในการพัฒนายิ่งกว่าวัยอื่นๆ ทั้งหมด และถ้าเด็กปฐมวัยไม่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง ความสามารถในการเรียนรู้ก็จะถูกยับยั้งให้ล่าช้าหรือชะงักงันได้

สิ่งที่จะเป็นสื่อหรือเป็นสิ่งเร้าและแนวทางในการพัฒนาสิ่งต่างๆ ของเด็กปฐมวัยมีมากมายหลายอย่าง หลายวิธีการ วัสดุ

อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทั้งที่มีความเหมือนและความต่างกัน ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย สารัตถะที่จะนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัยทั้งในและต่างประเทศ หนึ่งในจำนวนนั้นก็คือ เพลงหรือดนตรี อันเป็นสิ่งที่นักวิชาการนักการศึกษา ท่านผู้รู้ ปราชญ์ รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยต่างเห็นคุณค่าความสำคัญ สารัตถะประโยชน์แห่งศาสตร์ทางดนตรีในการที่จะนำดนตรี มาเป็นสื่อแห่งการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านต่าง ๆ อย่างไม่มีอะไรที่จะปฏิเสธเลยทีเดียว

ดนตรี เป็นสื่อภาษาสากลที่ทั่วโลกจะเข้าใจกันได้โดยไม่มี

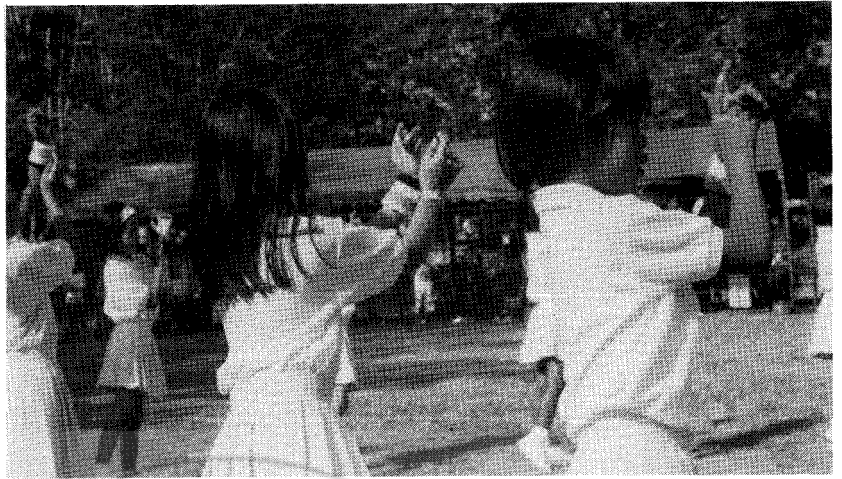
ดนตรีมีความผูกพันต่อมนุษย์อย่างมาก มีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึกนึกคิด สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ฟังเคลิบเคลิ้ม คล้อยตาม เกิดความสุนทรีย์ยะ มองโลกในแง่ดี

ขัดแย้ง ไม่เลือก เชื้อชาติ วรรณะ อายุ เป็นสื่อในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างมนุษย์ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่มนุษย์ยอมรับโดยไม่รู้ตัว (เรณู โกศินานนท์. 2522 : 107, ไร่ไพพรรณ ศรีโสภาค. 2513 : 253; Colling wood. 1982 : 8) ถ้าพิจารณาอย่างถ่องแท้ จะเห็นได้ว่าชีวิตของคนเราจะคลุกคลีอยู่กับเสียงดนตรีตลอดเวลา เริ่มตั้งแต่การที่ทารกแรกเกิด จะรู้สึกเพลิดเพลินขึ้นชมและแสดงความพอใจจากการได้ยินเสียงขับกล่อมของมารดา ดังที่ ลินด์ (Lind) ได้กล่าวว่า ทารกในครรภ์สามารถมีปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี โดยมีอัตราการเต้นของหัวใจเพิ่มขึ้นภายใน 2 นาที เมื่อให้มารดาฟังเพลงโดยใช้หูฟัง (Headphone) และถ้าให้ทารกที่อยู่ในท้องฟังกล่องดนตรี (Sound Box) ที่วางบนท้องของมารดา นอกจากนั้นยังพบว่า ทารกในครรภ์มีการเคลื่อนไหวมากขึ้นเมื่อได้ยินเสียงดนตรีและปฏิกิริยาตอบสนองต่อเสียงดนตรีของทารกในครรภ์ขึ้นอยู่กับความดังค่อย เสียงสูงต่ำ จังหวะของดนตรี และสภาพของทารกในครรภ์ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของทรูบี้ (Truby) ที่ว่า ทารกในครรภ์มีปฏิกิริยาต่อเสียงดนตรีแต่ละประเภทต่างกัน เช่น เมื่อได้ยินเสียงดนตรีบทหนึ่งของวิวาลดี (Vivaldi)

ทารกที่กำลังบิดเกร็งตัว (Most Agitated Fetus) จะค่อย ๆ สงบลง และถ้าได้ยินเสียงดนตรีบางตอนของ บีโทเฟน (Beethoven) หรือเพลง ร็อคต่าง ๆ ทารกในครรภ์จะดิ้นรุนแรงขึ้น (มณี เพ็ญวิไล. 2529 : 39; อ้างอิงมาจาก Verny and Kelly. 1982 : 36) เป็นผลจากความถี่ ความเร็ว ระดับเสียง (Pitch) และ จังหวะของเสียงดนตรีที่ได้ยิน ซึ่ง อาจกล่าวได้ว่า ทารกมีการตอบสนองต่อเสียงดนตรีนั่นเอง (Dickason and Schutt. 1979 : 359)

ดนตรีมีความผูกพันต่อ มนุษย์อย่างมาก มีอิทธิพลต่อ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด สามารถ โน้มน้าวจิตใจให้ผู้ฟังเคลิบเคลิ้ม คล้อยตาม เกิดความสุนทรีย์ระ มอง โลกในแง่ดี ช่วยผ่อนคลายความ ตึงเครียดช่วยชะโลมจิตใจให้เยือกเย็น และในขณะเดียวกัน ดนตรีก็ สามารถกระตุ้นให้คนเราเกิดอารมณ์ ในรูปแบบต่าง ๆ กัน ความรู้สึก และอารมณ์ของมนุษย์สามารถถ่ายทอดได้ด้วยการใช้ดนตรีเป็นสื่อ เช่น ความรักชาติ ก็จะออกมาในรูปของ เพลงปลุกใจ ความรักของชายหญิง ก็ออกมาในลีลาของเพลงรักหวานซึ้ง หรือความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูกก็ จะออกมาเป็นเพลงกล่อมที่มีความ ไพเราะอ่อนหวาน อ่อนโยน แผงไว้ ด้วยความนุ่มนวลเหล่านี้เป็นต้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2524 : 128) ซึ่ง จังหวะ ลีลาและ ท่วงทำนองของเสียงดนตรีที่เกิดขึ้น จะมีอิทธิพลทำให้เกิดอารมณ์และ ความรู้สึกต่าง ๆ ขึ้นมา เช่น อารมณ์อ่อนไหวรัก เศร้า คึกคัก ร่าเริง หรือกระฉับกระเฉง นอกจากนี้ยังมี

"เสียงดนตรีนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าและมี อิทธิพลต่อจิตใจของเด็ก ช่วยระบายความรู้สึก และอารมณ์ อีกทั้งเป็นการสร้างเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมอันดีงาม"

การกล่าว ถึงอิทธิพลของเสียง ดนตรีอีกว่า เสียงดนตรีช่วยกล่อม เกลาอุบนิสัยของมนุษย์ที่หยาบ กระด้าง ก้าวร้าว โหดเหี้ยมทารุณ ให้ผ่อนคลายลงได้ (ทวีป อภิสัทธ. 2521 : 25)

เสียงดนตรีนับเป็น สิ่งแวดล้อมทางสังคมอย่างหนึ่งที่มี ความใกล้ชิดกับเด็กตั้งแต่แรกเกิด เริ่มตั้งแต่เสียงเต้นของหัวใจ เสียง เพลงที่แม่กล่อม เสียงเพลงจากวิทยุ โทรทัศน์ หรือเครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น ทารกแรกเกิดจะรู้สึก เพลิดเพลิน และแสดงความพอใจ จากการ ได้ยินเสียงขับกล่อมของ แม่ ไพรัช (Price) กล่าวว่า นับตั้ง แต่แรกเกิดก่อนที่ทารกจะเดินและ พุดได้ พอได้ยินเสียงดนตรี ทารกก็ จะมีปฏิกิริยาตอบสนองและแสดง ความสุขใจ ด้วยการเคลื่อนไหวไป ตามเสียงดนตรีอย่างน่าเอ็นดู (ผลทาน ศรีณรงค์. 2528 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Price. n.d.)

เสียงดนตรีนั้นไม่ว่าจะเป็น ประเภทใด ถ้าผู้ฟังชอบ ย่อมจะ ทำให้รู้สึกสบายใจ ผ่อนคลายอารมณ์ และทำให้รู้สึกสงบ อีกทั้งยังเป็นสื่อ กลางที่จะช่วยให้เกิดสมาธิในการทำงาน อันจะเป็นการสร้างระเบียบ และควบคุมตนเองอย่างเหมาะสม (รำไพพรรณ ศรีโสภาค. 2511 : 119) นับได้ว่าเสียงดนตรีเป็นสื่อที่มีคุณค่าในการที่จะสร้างความรู้สึกที่ดี และยังช่วยผ่อนคลายความเครียด และความกังวลที่เกิดขึ้น ดังที่ บีทา กอร์ส (Betagurus) มีความเชื่อว่า ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจจะช่วยประเทืองสุขภาพได้ และได้แสดงให้เห็นถึงการยอมรับ ในเรื่องนี้ โดยการเล่นพิณ ในขณะที่กำลังมีอาการเกร็งตัวอยู่มาก และพบว่าเสียงดนตรีจากพิณ ช่วย ทำให้ จิตใจ สงบ ลง ได้ (MacClelland. 1979:254; citing Betagurus. n.d.)

"โลกของเด็ก
เป็นโลกดนตรี
ไม่ว่าเริ่มตั้งแต่เสียง
เต้นของหัวใจแม่
เสียงเพลงที่แม่กล่อม
การดูโทรทัศน์
ฟังวิทยุ
และชมภาพยนตร์
มักจะมีเสียงดนตรี
อยู่เสมอ"

ในอดีตที่ผ่านมามีการนำเอาดนตรีเข้ามาใช้ประโยชน์อย่างมากมายทั้งในด้านการกีฬา การแพทย์ การพาณิชย์ รวมทั้งการศึกษา ในด้านการศึกษานั้น นักการศึกษาต่างยอมรับถึง คุณค่าของดนตรีว่า สามารถช่วยพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กเติบโตอย่างสมบูรณ์พูนสุข ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพ และอารมณ์ต่าง ๆ (โกวิทย์ ชันศิริ. 2519 : 105) อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดของตนเอง ช่วยให้ได้ระบายความรู้สึกและอารมณ์ในทางที่ถูกต้องเหมาะสมและทำให้สนุกสนานเพลิดเพลิน และมีสมาธิดีขึ้น (ภรณ์ คุรุทัศนะ . 2526: 38)

จะเห็นได้ว่า เสียงดนตรีนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าและมีอิทธิพลต่อจิตใจของเด็ก ช่วยระบายความรู้สึกและอารมณ์ อีกทั้งเป็นการสร้างเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมอันดีงาม

ฉะนั้น ด้วยเหตุผลที่ว่า มนุษย์เรามีความเกี่ยวข้องกับดนตรีมาตั้งแต่แรกเกิด จนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่

แรกเกิดที่ทารกได้ยินเสียงเท่กล่อมจากมารดา เมื่อโตขึ้นการจัดงานรื่นเริงจะมีดนตรีมาร่วมบรรเลงให้ความสนุกสนาน และสุดท้ายยังมีดนตรีเล่นกับงานศพ จึงกล่าวได้ว่าดนตรีนั้นมีอิทธิพลและมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งมากมาย จึงทำให้นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักจิตวิทยา นักศิลปะ นักปรัชญา ตลอดจนนักการศึกษา ต่างได้นำดนตรีมาวิเคราะห์ เพื่อนำประโยชน์มาใช้ในด้านต่าง ๆ มากขึ้น (รำไพพรรณ ศรีโสภาค. 2516 : 2/1 - 2/2 ; สมโภช รอดบุญ. 2518 : 1 ; Sackett and Fitzgerald. 1980 : 1845-1848) ดนตรีจึงเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คือ เป็นทั้งศิลปะ และ วิทยาศาสตร์ เป็นวิทยาการด้านใหม่ของมนุษย์ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาล (รำไพพรรณ ศรีโสภาค. 2516 : 2/2)

จากที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่า เสียงดนตรีนับเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก แล้วยังมีนักการศึกษาให้ทรรศนะเพิ่มเติมอีก อาทิ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2521 : 127) กล่าวว่า โลกของเด็กเป็นโลกดนตรีไม่ว่าเริ่มตั้งแต่เสียงเต้นของหัวใจแม่ เสียงเพลงที่แม่กล่อม การดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุและชมภาพยนตร์ มักจะมีเสียงดนตรีอยู่เสมอ ประสบการณ์ทางดนตรีจึงควรเป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการชีวิตของเด็กที่ทางโรงเรียนควรจัดให้มีขึ้น เพราะคุณค่าของดนตรีจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับ ฌูทซ์ สุธจิดิต์ (ม.ป.ป. : 1 - 2) ที่ได้กล่าวว่า ในระดับปฐมวัยนี้ เสียง

ดนตรีมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในอันที่จะวางรากฐานในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การสื่อความหรือการแสดงออกทางด้านอารมณ์จิตใจ และสังคม เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของโสตศิลป์ ที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึก อันจะนำเด็กไปสู่การรับรู้ในเรื่องของความงามอย่างมีสุนทรีย์ ช่วยให้เด็กเป็นคนละเอียดอ่อน ไวต่อการรับรู้ มีเหตุผล และวิเชียรวิริทรเวช กล่าวถึงนักการศึกษาทางดนตรีมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่าเป็นความจำเป็นที่จะให้ความเจริญเติบโตของเด็กมีความสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยดนตรีเป็นสื่อกลางของเด็กในการพัฒนาคุณค่าทางสมองด้านความต้องการและความพอใจต่อสุนทรีย์ (วิเชียรวิริทรเวช 2527 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Hazel. 1955 : 1 - 3) ซึ่งสอดคล้องกับซิดเนลล์ (Sidnell. 1973 : 5) และเอิร์นสท์ (Ernst. 1965 : 1) ซึ่งมีความเห็นตรงกันว่าดนตรีมีคุณค่าต่อการจัดระเบียบความเจริญของสมอง และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ธรรมชาติของสมองเจริญขึ้นอย่างสมบูรณ์แบบซึ่งฮอฟเฟอร์ (Hoffer. 1984 : 3) ยังได้กล่าวอีกว่า ดนตรีสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กช่วยให้จิตใจแจ่มชื่นและเกิดการผ่อนคลายดังนั้น การได้อาศัยในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดี จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะถ้าหากมีเสียงดนตรีคลอเบา ๆ ซึ่งทำให้เด็กมีจิตใจที่สดชื่นแจ่มใสและผ่อนคลายความตึงเครียดได้ อีกทั้งยังช่วยให้สมองปลอดโปร่ง มีสมาธิ ที่จะคิดทำสิ่งใดให้ได้ผลดีมีคุณค่าสูงสุด

นอกจากนี้ดนตรียังเป็นสื่อ

อย่างหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มหรือทำให้บรรยากาศในระหว่างการค้าเนนกิจกรรมเป็นไปอย่างสนุกสนานยิ่งขึ้น ช่วยให้เด็กเกิดความสนใจและอยากร่วมทำกิจกรรมยาวนานและมีความหลากหลายยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับศรียา นิยมธรรม (ม.ป.ป. : 37) ที่ได้กล่าวว่า เสียงดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างบรรยากาศให้สดชื่น แจ่มใส และมนุษย์นิยมใช้ดนตรีช่วยผ่อนคลายมากกว่าอย่างอื่น เพราะไม่เป็นอันตรายหรือข้อจำกัดห้าม ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในวัยใด เพศใด

หรือฐานะสภาพทางสังคมวัฒนธรรม ประเพณีต่างกันอย่างไ

สำหรับในทางการศึกษาแล้ว ดนตรีมีอิทธิพลต่อมนุษย์ทั้งในด้านอารมณ์และความรู้สึก ตั้งแต่แรกเกิด ดนตรีจึงนับเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งของเด็กปฐมวัยที่มีผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่สำคัญของเด็ก ที่จะช่วยให้เขามีชีวิตที่สงบสุข เพราะดนตรีเป็นศิลปศาสตร์อย่างหนึ่งที่มีความละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง ที่เด็กจะต้องใช้สมอง ใช้สมาธิและความอดทนในการรับรู้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2524 :

ความไพเราะของเสียงดนตรี ลีลา ตลอดจนท่วงทำนอง จะช่วยกล่อมอารมณ์ของเด็กให้เกิดความเพลิดเพลิน

129 -132) โฮวาร์ด ทอบแมน (Howard Taubman) นักการศึกษาดนตรี กล่าวว่า ไม่มีเด็กคนใดที่จะไม่มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเสียงดนตรี เว้นไว้แต่ว่า เด็กคนนั้นจะมีความพิการบางอย่าง ถ้าพ่อแม่สังเกตจะพบว่า เด็กตั้งแต่วัยทารกก็สามารถตอบสนองต่อเสียงดนตรีได้ โดยมีการเคลื่อนไหวเมื่อได้ยินเพลงช้า ๆ สม่่าเสมอ แต่ในบางครั้งอาจเห็นว่าเด็กไม่แสดงปฏิกิริยา

ตอบสนองเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเขากำลังฟังเพลงอยู่อย่างตั้งใจ และเสียงเพลงอาจกำลังซึมซาบเข้าไปในหัวใจของเขามากเกินกว่าที่พ่อแม่จะตระหนักถึงก็ได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2524 : 134 ; อ้างอิงมาจาก Taubman. m.d.) มนุษย์เราก่อตั้งขึ้นมาพร้อมกับจังหวะซึ่งเห็นได้จากจังหวะการทำงานของร่างกาย เช่น จังหวะการหายใจ การเต้นของหัวใจ การไหลเวียนของโลหิต การพูด การเดิน

ซึ่งจังหวะเหล่านี้ ทารกคุ้นเคยมาตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ภายหลังคลอดแล้วสมองของทารกพร้อมที่จะหัด รับรู้ต่อเสียงต่าง ๆ ยิ่งไปกว่านั้น เสียงดนตรีจะสอดแทรกความรู้สึกเข้าไปได้เป็นอย่างดี แบลคบิลล์ อัดัมส์ ครอเวลล์ และเกรย์ (Blackbill Adums Clorwells and Gray) กล่าวว่า ทารกจะสงบลงได้ดี เมื่อได้รับการกระตุ้นด้วยเสียงที่มีจังหวะต่าง ๆ (มณี เพ็ญวิไล. 2529 : 40 ; อ้างอิงมาจาก Robeck. 1978 ;

156) ครั้นเมื่อเด็กโตขึ้นมีวุฒิภาวะและการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้นดนตรีก็ยังคงเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถของเด็กได้เป็นอย่างดี ดังที่ ซูซูกิ (Zuzuki) อาจารย์ที่มีชื่อเสียงของญี่ปุ่นกล่าวว่า การฟังดนตรีตั้งแต่วัยเด็กเป็นสิ่งสำคัญ เด็กควรมีโอกาสได้ฟังดนตรีที่ดีและ ช้า ๆ กัน เพราะดนตรีก็เหมือนภาษาพูดของมนุษย์ ถ้าเด็กได้ยินเสียงดนตรีตั้งแต่แรกเกิดก็เท่ากับเด็กได้พัฒนาการรับรู้เสียงดนตรีอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งสอดคล้องกับ แอลเมอร์เชล (Allmershell) ที่กล่าวว่า เด็กในระยะก่อนเข้าโรงเรียนหรือระดับอนุบาล ควรได้ยินเสียงดนตรีให้มากและสม่ำเสมอ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2524 : 189) เพราะเด็กสามารถรับรู้เสียงดนตรีที่เขามีความพึงพอใจก็จะช่วยให้เขาเกิดความรู้สึกและเกิดอารมณ์ในทางที่ดี

ในเด็กปฐมวัย ซึ่งอยู่ในช่วงอายุประมาณ 2 - 6 ปี ในวัยนี้มีวุฒิภาวะและความพร้อมในการที่จะรับรู้และซาบซึ้งกับเสียงดนตรีได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากกรณีที่เด็กมีอารมณ์หงุดหงิด แต่เมื่อเด็กได้ฟังเพลงสักครู่ เด็กก็จะค่อยคลายความหงุดหงิดลง เพราะความไพเราะของเสียงดนตรี ลีลา ตลอดจนท่วงทำนอง จะช่วยกล่อมอารมณ์ของเด็กให้เกิดความเพลิดเพลิน

เพลิน ตามไปด้วย (มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช. 2527 : 503)
ด้วยผลจากคุณค่าของเสียงดนตรีที่
มีต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของเด็ก
นักจิตวิทยาสังคมต่างให้การยอมรับ
และได้กล่าวถึงคุณค่าของดนตรีไว้ว่า

1

ดนตรีก่อให้เกิดความสว่างแก่จิตใจ
(Enlightenment)

2. ดนตรีก่อให้เกิดความ
สุข (Well - Being)

3. ดนตรีก่อให้เกิดความ
ผูกพันรักใคร่ (Affection)

นอกจากนี้ นักการศึกษา
ทั้งหลายซึ่งมีความใกล้ชิดโดยตรง
กับเด็ก ได้เห็นความสำคัญและ
กล่าวถึงคุณค่าของดนตรีที่มีต่อเด็ก
ต่างๆ กัน ซึ่ง ผลทาน ศรีณรงค์
ได้รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความสำคัญและคุณค่าของดนตรีไว้

ดังนี้ (ผลทาน ศรีณรงค์. 2528 :
14)

บลอคเลอเฮิร์ส (Blockle
harst. 1971) กล่าวว่า ดนตรี เป็น
ผลรวมทางด้านทักษะ คุณภาพ
และการพัฒนาส่วนตนของเด็กใน
เรื่องร่างกาย สติปัญญา สังคมและ
อารมณ์

สายสุรี จุติกุล (2518)
กล่าวว่า ดนตรีเป็นสิ่งเร้าทำให้เกิด
อารมณ์และความรู้สึก ต่าง ๆ

โกวิทย์ ชันชศิริ (2520)
ได้แสดงความคิดเห็นว่า ดนตรีมี
ส่วนช่วยทำนุบำรุงชีวิตเด็กให้
สมบูรณ์พูนสุข ทั้งเป็นตัวประกอบ
ที่สำคัญ ที่จะส่งเสริมบุคลิกภาพ
ของแต่ละคน และดนตรียังก่อให้เกิด
ความรู้สึกลทางอารมณ์ต่าง ๆ
ความนึกคิดและสามารถสร้างมโน
ภาพได้

ส่วนเบอร์นาร์ด (Bernard.
1970) ได้กล่าวว่า ดนตรีเป็นสิ่ง
ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด และ
ถ้าดนตรีที่มีการจัดระบบอย่างถูก
ต้องก็สามารถช่วยให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และเกิด
ความซาบซึ้ง ดนตรีจึงเป็นเครื่อง
มือที่สำคัญในการสร้างอารมณ์ที่ดี
และนำไปสู่การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
อย่างมีความสุข

ฉะนั้นดนตรีนับเป็นสิ่ง
แวดล้อมที่มีบทบาทสำคัญและเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการพัฒนา
เด็กปฐมวัย ดนตรีเป็นสิ่งเร้าที่จะ
ช่วยจูงใจให้เด็กเกิดอารมณ์และ
ความรู้สึกลในทางที่ดี เพราะดนตรีจะ
ช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมให้มีความน่า
สนใจสนุกสนานเพลิดเพลิน อีกทั้ง
ยังเป็นการพัฒนาในด้านร่างกาย สติ
ปัญญา อารมณ์ และสังคมอีกด้วย

ในฐานะที่ผู้เขียนคลุกคลี
กับแวดวงดนตรีระดับปฐมวัยจนถึง
อุดมศึกษา รวมทั้งการศึกษาใน
ระบบและนอกระบบ ต้องทำหน้าที่
สอนวิชาการทางดนตรีกับเด็กปฐม
วัยให้แก่ นักศึกษาวิชาเอกการศึกษา
ปฐมวัย รวมทั้งได้รับเชิญบรรยาย
สาระทางดนตรีกับเด็กปฐมวัยอยู่
เป็นประจำ ผู้เขียนเชื่อมั่นว่าดนตรี
จัดเป็นประสบการณ์และกระบวนการ
การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่
สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็นวัยอัน
เหมาะสมที่จะให้เด็กทำกิจกรรม
ทางดนตรี เพราะเป็นวัยที่เด็กตื่น
ตัวพร้อมที่จะพัฒนาการในด้านต่าง ๆ
เป็นวัยที่เด็กเริ่มสนใจที่จะศึกษา
ความเป็นไปต่าง ๆ เป็นช่วงชีวิตที่
เด็กมีพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ
ความสมบูรณ์ของร่างกาย เด็กชอบ

"ดนตรีเป็นสิ่งเร้าที่จะช่วยจูงใจให้เด็ก
เกิดอารมณ์และความรู้สึกในทางที่ดี"

“ดนตรีช่วยให้เด็กเกิดสมาธิในการ ทำกิจกรรมและสามารถทำงานได้นานขึ้น”

เรียนรู้จากการเลียนแบบผู้อื่น เรื่องราว เหตุการณ์ ประสบการณ์รอบ ๆ ตัว เด็กชอบแสดงเป็นคนอื่น มีพลังกำลังมาก ชอบการเคลื่อนไหว ชอบเสียงเพลงและดนตรี การเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้เน้นที่การฝึกทักษะในการแสดงออกมากกว่าการเรียนรู้วิชาความรู้ต่าง ๆ โดยตรง ลักษณะเด่นของเด็กปฐมวัยที่สำคัญคือมีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น กิจกรรมทางดนตรีจึงมีความเหมาะสมและจำเป็นกับเด็กวัยนี้มาก เพราะดนตรีเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ โดยพัฒนาเด็กในด้านกรเคลื่อนไหว การใช้ร่างกาย การฝึกประสาททั้งห้า การพูดสื่อความเป็นเพลงเป็นเรื่องราว หรือกล่าวโดยสรุปว่ากิจกรรมทางดนตรีเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ได้รู้จักตนเองและเข้าถึงสภาพความเป็นไปรอบ ๆ ตัว เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อีกทางหนึ่ง

ปัจจุบันผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยนำดนตรีมาใช้กับเด็กปฐมวัยโดยมิได้หวังผลเพื่อความบันเทิง สนุกสนานเพียงอย่างเดียว แต่ได้นำมาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน เป็นกิจกรรมการสอนที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง โดยถือเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมประกอบการเรียนการ

สอนในชั้นเรียน และยังมีการใช้ประโยชน์จากดนตรี เพื่อพัฒนาหรือปรับพฤติกรรมของเด็กอีกด้วย นักการศึกษาอนุบาลต่อ ๆ มา ต่างก็ได้พยายามที่จะนำเพลงและดนตรีเข้าสอดแทรกไว้ในการเรียนการสอนและกิจกรรมของเด็ก เนื่องจากได้สังเกตเห็นว่า วิธีการที่ดีที่สุดที่จะให้การเรียนการสอนเด็กปฐมวัยได้ผลดี คือ *การนำสิ่งที่เด็กชอบที่เด็กพอใจมาเป็นสิ่งเร้า และผู้เขียนคิดว่าสิ่งที่เด็กชอบและพอใจมากที่สุดอย่างหนึ่งก็คือ เพลงและดนตรี นั่นเอง*

ดนตรีจึงเป็นศาสตร์หรือวิชาที่ทำให้เด็กระดับปฐมวัยได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้านของการเจริญเติบโต ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจำ สังคม ค่านิยม การคิดหาเหตุผล การสร้างสรรค์ การพัฒนากล้ามเนื้อ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การพัฒนาตนเองให้เข้ากับกลุ่มหรือสภาพแวดล้อมของสังคมต่าง ๆ ดนตรีจึงน่าจะเป็นวิชาเดี่ยวเท่านั้นที่ทำให้เด็กสนุกสนานรื่นเริงอย่างเต็มที่ ทั้งการแสดงออกทางร่างกาย ความคิด ตลอดจนพัฒนาการทางจิตใจ อารมณ์ และนอกจากนี้ ดนตรียังสามารถนำไปสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือบูรณาการกับวิชาการองค์ความรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ แก่เด็กปฐมวัยอย่างสำคัญทีเดียว ประการสำคัญดนตรีเป็นตัวจักร

สำคัญที่ใช้ในการเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้เขียนจะได้นำเสนอสาระด้านต่าง ๆ พอสังเขป เป็นลำดับไป คือ

ดนตรีช่วยเสริมสร้างพัฒนาด้านสุขภาพและพละนามัยของเด็กปฐมวัย

การเล่นเครื่องดนตรีหรือการร้องเพลงของเด็กนั้น น่าจะไม่เพียงแต่นั่งร้องหรือขับร้องเท่านั้น แต่เด็กทุกคนชอบและพอใจที่จะทำท่าทางประกอบไปด้วย เนื่องจากเด็กในระดับปฐมวัยชอบเปลี่ยนอิริยาบถ ชอบการเคลื่อนไหว กระโดดโลดเต้นไปตามจังหวะท่วงทำนองของเพลง ดังนั้น เพลงและดนตรีจึงสามารถใช้เป็นสิ่งเร้าเพื่อพัฒนาการเคลื่อนไหว ทั้งการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวเพื่อดนตรี การเคลื่อนไหวเพื่อนาฏศิลป์หรือการเต้นรำ รวมทั้งพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก แขนขา ลำตัว นิ้วมือ และส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้เป็นอย่างดี การที่เด็กได้เคลื่อนไหว หรือออกกำลังกายส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี จะเป็นการช่วยพัฒนาให้เด็กมีร่างกายแข็งแรงและพละนามัยที่สมบูรณ์ อันจะเป็นผลเกี่ยวโยงไปสู่จุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่มุ่งให้เด็กพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์

และทักษะด้านอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กปฐมวัยปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

ดนตรีช่วยสร้างเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัย

เพลงและดนตรีช่วยพัฒนาอารมณ์ของเด็กในแง่การให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน สดชื่น ร่าเริง บางครั้งเด็กปฐมวัยจะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง อาจทำให้เด็กเกิดความขัดแย้งหรือสับสน จึงทำให้เด็กมีปัญหาในด้านอารมณ์และจิตใจ ดนตรีจะสามารถช่วยบรรเทาหรือปรับอารมณ์เด็กได้อย่างดี ดนตรีสามารถช่วยให้เด็กได้แสดงออกตามความต้องการ ความรู้สึกและความสามารถ ช่วยถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกของเด็ก ช่วยให้เด็กผ่อนคลายความเครียด ดังจะเห็นได้จากการสังเกตเวลาเด็กร้องเพลงเล่นกัน เด็กจะมีหน้าตายิ้มแย้มเบิกบาน แม้เด็กบางคนจะมีอารมณ์หงุดหงิด แต่เมื่อได้ร้องรำทำเพลงหรือได้ฟังเพลงสักครู่ก็จะค่อยคลายความไม่สบายใจลง เพราะความไพเราะของเพลง สีสันและท่วงทำนองเพลงจะช่วยกล่อมอารมณ์ของเด็กให้เพลิดเพลินเป็นปกติได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้ว ดนตรียังพัฒนาอารมณ์ของเด็ก เกิดความบันเทิงใจ เพลิดเพลิน เกิดจินตนาการกว้างไกล อารมณ์เยือกเย็น ตบมรักสวยรักงาม เห็นคุณค่าของดนตรีรักในเสียงเพลง เสียงดนตรี จากการสัมผัสดนตรีอยู่ในโลกของดนตรีไม่เกิดความเหงา เห็นเสียงเพลงเสียงดนตรีเป็นเพื่อน เด็กจะเกิด

"การที่เด็กได้ฟังเสียงดนตรีที่มีความสนุกสนาน เพลิดเพลินเด็กจะเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความไว้วางใจในสิ่งแวดล้อม มีความสุขในการเรียนการทำงาน และสามารถที่จะปรับตัวในลักษณะที่เหมาะสมเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น"

ความนุ่มนวลอ่อนโยนขึ้น ไม่แข็งกระด้าง ไม่เห็นแก่ตัว มีอารมณ์สุนทรีย์ ละเอียดอ่อน การพัฒนาทางอารมณ์ของเด็กจะได้รับการกล่อมเกลาไปที่ละเล็กทีละน้อย จนมีการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม อันเป็นผลพวงจากดนตรีนั่นเอง

ดนตรีช่วยสร้างเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย

เป็นที่ทราบกันดีว่า เด็กปฐมวัย เป็นเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric) เด็กจะสนใจตนเองมากกว่า ทำให้เด็กไม่ค่อยคิดถึงผู้อื่น สิ่งที่เราควรแก้ไขให้รู้จักเอาใจผู้อื่น แบ่งปันสิ่งของ ร่วมเล่นกับเพื่อน รู้จักช่วยเพื่อน ๆ รู้จักใช้ถ้อยคำและกริยาอย่างเหมาะสม รู้จักรักและชื่นชมและให้อภัยต่อกัน ซึ่งสิ่งดังกล่าวสามารถให้

ดนตรีเป็นสื่อเพราะดนตรีมีส่วนช่วยโน้มน้าวให้เด็กอยากเรียน อยากเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน โดยที่ไม่ต้องมีการบังคับแต่ประการใด วิธีหนึ่งที่จะให้เด็กได้พัฒนาด้านสังคม คือให้เด็กได้ร่วมร้องเพลงหรือทำกิจกรรมทางดนตรี แสดงบทบาทตามดนตรี จนกระทั่งเด็กเกิดความซาบซึ้งและเห็นคุณค่า เด็กจะพยายามเลียนแบบ ทั้งนี้ ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องคอยย้ำและเตือนอยู่เสมอ จนกระทั่งเด็กได้พัฒนาพฤติกรรมทางสังคม เด็กที่ได้รับการพัฒนาทางด้านสังคมโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ ผู้เขียนคิดว่าเด็กจะเรียนรู้ถึงความเป็นไปของสังคมใกล้ตัวและสังคมรอบข้าง เด็กจะเป็นที่รักของสมาชิกและสังคมอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ รู้จักพุดจา แสดงท่าทางเหมาะสมแก่กาลเทศะทำงานและเล่นกับผู้อื่นได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สิ่งเหล่านี้ ล้วนเป็นสิ่งที่เกิดจากการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการพัฒนาสังคมของเด็กปฐมวัยโดยแท้

นอกจากนี้ดนตรีทำให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสังคม อันเป็นผลจากการที่เสียงดนตรีมีส่วนช่วยในการปรับสภาพอารมณ์ของเด็กให้เกิดความพึงพอใจ และความสุขสบาย ฉะนั้น การที่เด็กได้ฟังเสียงดนตรีที่มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เด็กจะเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความไว้วางใจในสิ่งแวดล้อม มีความสุขในการเรียน การทำงาน และสามารถที่จะปรับตัวในลักษณะที่เหมาะสมเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น จะสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งเด็กจะมีปฏิสัมพันธ์

กับเพื่อนมากขึ้น มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดี มีความสามัคคีร่วมมือในการทำกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี

ดนตรีช่วยสร้างเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

ดนตรีจะช่วยสร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจ และนิมิตใจให้กับเด็กในเรื่องต่างๆ เช่น ธรรมชาติศึกษา คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา สุขศึกษา ฯลฯ และเป็นการช่วยที่เด็กพอใจ เด็กเข้าใจและจดจำได้เอง โดยไม่ต้องมีการบังคับ เช่น ในบทเพลงที่เกี่ยวกับลม ฝน แดด และนก ขณะที่เด็กร้องเพลงและทำท่าเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ อาทิ ลีลาเลียนแบบท่าทางของสัตว์ ท่าทางของคน ลีลาเลียนแบบการเคลื่อนไหวของเครื่องยนต์กลไก และเครื่องเล่น ลีลาเลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ หรือลีลาตามจินตนาการ ซึ่งเด็กจะมีความเข้าใจธรรมชาติของสิ่งเหล่านี้เพิ่มขึ้น หรือในขณะที่เด็กร้องเพลงนับกระดาษ นับลูกแมว นับนิ้ว เด็กก็จะได้รับความคิดในเรื่องการเพิ่ม-ลดของจำนวน การเรียงลำดับที่ ฯลฯ ซึ่งพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย จะเจริญงอกงามโดยอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมทางดนตรี นับเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่ง

ในฐานะที่ผู้เขียนคลุกคลีอยู่กับเด็กปฐมวัยเป็นเวลานานพอสมควร กล้ายืนยันได้เลยว่าดนตรีเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีบทบาทสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนา

ทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เพราะดนตรีเป็นสิ่งเร้าจะช่วยจูงใจให้เด็กเกิดความสบายใจ และมีความรู้สึกในทางที่ดี ซึ่งเป็นการช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมให้มีความน่าสนใจ ทำให้เด็กเกิดการตื่นตัวในการเรียนรู้ อันส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทางสติปัญญาเป็นอย่างดี

ประการสำคัญ ดนตรีจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ขาดเสียมิได้ต่อการพัฒนาทางสติปัญญา โดยเฉพาะด้านสมาธิ เนื่องจากดนตรีช่วยทำให้เด็กเกิดสมาธิในการทำกิจกรรมและสามารถทำงานได้ยาวนาน ทั้งนี้เพราะเสียงดนตรี นับเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่จะช่วยปรับสภาพอารมณ์และช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดสมาธิ สามารถสร้างระเบียบและความคุมตนเองให้เหมาะสมและไม่เกิดความเครียดจนต้องหยุดชะงักการทำงาน (รำไพพรรณ ศรีโสภาค. 2511 : 119) ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) กิจกรรมการเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้งเมื่อมีเสียงดนตรีเปิดเบา ๆ เด็กจะมีความพึงพอใจในการทำ

กิจกรรมท่ามกลางบรรยากาศที่มีเสียงเพลง และมีความตั้งใจพยายามทำกิจกรรม อีกทั้งยังพบว่าระยะเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละประเภทจะยาวนานขึ้น นอกจากนี้เสียงดนตรียังทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ และมีจินตนาการในขณะทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เช่น

จากการทดลองของ เลิศอานันท์นะ (2518 : 129) พบว่าเสียงดนตรีสามารถเสริมสร้างความคิดจินตนาการ ช่วยกระตุ้นให้มีการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ระหว่างประสาทหู กล้ามเนื้อมือ ให้สอดคล้องกับการใช้ความคิด

ฉะนั้น ดนตรีจึงเป็นสื่อกลางของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาศักยภาพ คุณค่าทางสมองและสติปัญญา เพราะดนตรีเป็นเรื่องของโสตศิลป์ที่จะพาเด็กไปสู่การรับรู้ และเรียนรู้ เรื่องของศาสตร์วิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนความงามอย่างมีสุนทรีย์ ในที่สุดเด็กก็มีการพัฒนาการทางสติปัญญาสูงขึ้น

เพลงและดนตรีจะช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาบางอย่าง ของเด็กปฐมวัย เช่น เด็กที่ไม่กล้าแสดงออก ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ขี้อาย มีความก้าวร้าว

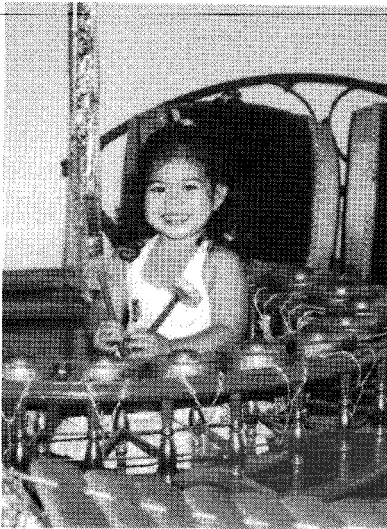
มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั่นเอง
ดนตรีช่วยสร้างเสริมพัฒนา
ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย
ดนตรีช่วยให้เด็กรู้จักฟัง
และแยกความแตกต่างของระดับ
เสียง สูง ต่ำ ดัง ค่อย หนัก เบา แแหลม
ทุ้ม รู้จักแยกอัตราจังหวะ ช้า ปาน
กลาง เร็ว ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการ
ฟังคำพูดที่ประกอบไปด้วยเสียงหนัก
เบา และเสียงวรรณยุกต์ทางภาษาที่
แตกต่างกัน ดนตรีจะช่วยพัฒนา
ทักษะทางด้านต่าง ๆ อาทิ การเขียน
การพูด การอ่านออกเสียงของเด็ก
เพราะในขณะที่เด็กร้องเพลง เด็กจะ
ต้องรู้จักควบคุมการหายใจ รู้จัก
ควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ
เนื้อที่ใช้ในการพูด รู้จักจังหวะของ
คำพูด รู้จักรูปประโยคที่ถูกต้อง
และเด็กจะชอบเล่นกับคำพูด ซึ่ง
เป็นบทกคล้องจองที่อยู่ในเพลงนั้น
เนื่องจากเพลงทุกเพลงจะต้องมีเนื้อ
ร้องที่สัมผัสกัน เช่น นกเอี้ยงนก
น้อยน้อย เจ้าค่อยค่อยเคลื่อน
คล้อยมา คำว่าน้อยสัมผัสกับค่อย
ลักษณะของคำที่คล้องจองกันเช่นนี้
ทำให้เด็กสามารถจำเพลงได้ง่ายขึ้น
สิ่งต่าง ๆ ดังที่ผู้เขียนกล่าวมาจะยัง
ประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะด้าน
ภาษาให้กับเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

ดนตรีช่วยสร้างเสริมพัฒนา
ลักษณะนิสัยที่ดีของเด็กปฐมวัย
สิ่งที่พึงปรารถนาของทุก
ฝ่ายและทุกสังคม คือ การให้ลูก
หลานมีลักษณะนิสัยที่ดี ในการที่จะ
ปลูกฝังและส่งเสริม
พัฒนาลักษณะนิสัยที่
ดีให้แก่เด็กปฐมวัยนั้น
เราสามารถใช้เวลาเพลง
หรือนดนตรีช่วยได้เป็น
อย่างมาก ถ้าเลือก
เพลงได้เหมาะสม ใน
ปัจจุบันนี้มีบทเพลง
มากมาย ผู้เขียนมี
โครงการจัดทำเพลง
สำหรับเด็กปฐมวัย ว่า
ด้วยเพลงเกี่ยวกับ
กิจกรรมรายท การ
รักษาความสะอาด
เพลงเกี่ยวกับธรรมชาติ
สภาพแวดล้อม ความเมตตากรุณา
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เพลงเกี่ยวกับการ
รักษาความสะอาด ระเบียบวินัย
ความสามัคคี ฯลฯ ซึ่งได้นำมาใช้
สอนนักเรียนระดับปฐมวัย ปรากฏ
ว่านักเรียน สนุกสนาน ให้ความ
สนใจเป็นอย่างดี ประการสำคัญผู้
เขียนสังเกตว่า เด็ก ๆ มักจะชอบ
ทึ่งขยะไม่เป็นที่ หรือเล่นของเล่น
แล้วไม่เก็บเข้าที่ก็จะใช้เพลงอย่า

ทิ้งต้องเก็บมาร้องให้เด็กฟังและสอน
ให้เด็กร้องตาม ปรากฏว่าเด็ก ๆ
ปฏิบัติตามเพลงเป็นอย่างดี ดนตรี
จึงมีส่วนช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยแก่
เด็กปฐมวัยได้ อย่างมีต้องปฏิเสธเลย
ทีเดียว

ดนตรีช่วยสร้างเสริมพัฒนา
ด้านระเบียบวินัยและความ
พร้อมเพรียงแก่เด็กปฐมวัย
ดนตรีสามารถเป็นสื่อที่จะ
ให้เด็กรักษาระเบียบวินัยและความ
พร้อมเพรียง โดยวิธีนี้เป็นสิ่งที่ทำได้
โดยง่าย ซึ่งจะช่วยให้ครูอาจารย์ ผู้
เกี่ยวข้องไม่จำเป็นต้องเหน็ดเหนื่อย
หรือเคี่ยวเข็ญบังคับ เช่น การใช้
สัญญาณที่เป็นเสียงเพลงหรือนดนตรี

รวมถึงความพร้อมเพรียงของเด็กปฐมวัยได้อีกทางหนึ่ง

ดนตรีช่วยในการปลูกฝังความรักชาติบ้านเมืองของเด็กปฐมวัย

การปลูกฝังให้เด็กเกิดความรักชาติบ้านเมืองเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องแทรกอยู่ใน กิจกรรมต่าง ๆ สิ่งที่จะเป็นสื่อที่ดีที่สุด คือ การใช้เพลงหรือดนตรี ทำนองและจังหวะ

กับเด็กว่า ถ้าได้ยินเสียงสัญญาณนี้ทุกคนจะต้องมาเข้าแถว สัญญาณเสียงนี้ทุกคนจะต้องหยุดเล่นสัญญาณนอน สัญญาณรับประทานอาหาร สัญญาณดื่มน้ำ ฯลฯ ซึ่งอาจใช้สัญญาณเสียงที่เป็นเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น นกหวีดเป่าเป็นจังหวะเสียงกลอง เสียงกรับ เสียงฉิ่ง - ฉับ เสียงกระดิ่งสั้นเป็นจังหวะหรือเสียงเพลงใดเพลงหนึ่ง ซึ่งถ้าเด็กเข้าใจและเคยชินกับสัญญาณเสียงทางดนตรีเหล่านี้ เด็กจะปฏิบัติทุกอย่างได้ดีมีความพร้อมเพรียงกัน โดยที่ครูหรือผู้ปกครองเองไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยกับการที่จะต้องคอยตะโกนบอกเด็กอยู่ทุกกระยะ ฉะนั้นดนตรีจึงเป็นสื่อสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่มีส่วนช่วยพัฒนาระเบียบวินัย

ต่าง ๆ เป็นเครื่องช่วยกระตุ้นส่งเสริม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพลงที่มีจังหวะเร้าใจ คึกคัก สนุกสนาน มีความหมายที่เกี่ยวกับความรักชาติ ความเสียสละเพื่อชาติของวีรชนบรรพบุรุษตลอดจนตัวอย่างที่ดีงามของผู้เสียสละ จะเป็นการกระตุ้นให้เด็กเห็นคุณค่าและความสำคัญของประเทศชาติ เห็นความสำคัญของบรรพบุรุษที่ได้ช่วยกันป้องกันประเทศชาติ สิ่งเหล่านี้ จะเป็นตัวปลูกฝังแทรกซึมความรักชาติบ้านเมือง ความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดต่อไปในอนาคต โดยการใช้ดนตรีเป็นสื่อ นำทางได้เป็นอย่างดีทีเดียว

ดนตรีช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กปฐมวัย

เพลงและดนตรีจะช่วยลด

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาบางอย่างของเด็กปฐมวัย เช่น เด็กที่ไม่กล้าแสดงออก ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ขี้อาย มีความก้าวร้าว ฯลฯ เราสามารถนำกิจกรรมทางดนตรีเข้ามาช่วยปรับ หรือแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีการนำกิจกรรมทางดนตรีมาสร้างสรรค์ บูรณาการ และประยุกต์ใช้เป็นสื่อช่วยเด็กระดับปฐมวัยที่มีปัญหาในด้านต่างๆ อย่างแพร่หลาย และได้ผลดี โดยใช้กิจกรรมทางดนตรีมาช่วยเสริมสร้างหรือเป็นสื่อในการพัฒนาการและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเด็ก จากประสบการณ์ผู้เขียนคิดว่า เด็กในระดับปฐมวัยจะมีปัญหา ข้อบกพร่องและความพิการด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไป ซึ่งปัญหาข้อบกพร่องและความพิการทุกอย่างสามารถที่จะนำกิจกรรมทางดนตรีเข้าบำบัดแก้ไขได้อย่างแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นเด็กที่มีความสนใจต่ำ เด็กที่มีสมาธิสั้น เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพูด มีปัญหาเกี่ยวกับทักษะในการเคลื่อนไหว การปรับตัว ความคิดและจินตนาการ สายตา การอยู่ร่วมกัน การรักษาหรือลักขโมยของต่าง ๆ ความซบเซา ความสามารถ ระดับความสมหวัง ประการสำคัญดนตรีสามารถนำไปใช้บำบัดกับเด็กพิการทั้งด้านการพูด ตา หู ร่างกาย สมอ หรือแม้กระทั่งเด็กที่มีปัญหาหรือความบกพร่องทางอารมณ์ ซึ่งผู้ที่นำกิจกรรมทางดนตรีมาใช้เชื่อกันว่าอิทธิพลหรืออำนาจของเสียงเพลงหรือดนตรีจะสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ คุณค่า และเกิดอารมณ์แก่เด็กในการที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว

ในตัวเด็กได้

ประการสำคัญในการเรียนการสอนระดับปฐมวัย คนตรีสามารถนำมาปรับพฤติกรรมหรือเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งนักวิชาการทางดนตรี เรียกกันว่า ดนตรีบำบัด (Music Therapy) อันเป็นวิชาการแขนงหนึ่งที่มีประโยชน์มหาศาลต่อเด็ก โดยการประยุกต์กิจกรรมทางดนตรีหรือเพลงที่เลือกสรรเป็นอย่างดีมาใช้กับเด็ก โดยมุ่งที่จะให้กิจกรรมทางดนตรีเป็นตัวช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก ช่วยแก้ไขความคิดปกติ ความบกพร่องของเด็กในระหว่างที่มารับการบำบัดหรือรักษาฟื้นฟู พัฒนาสมรรถภาพซึ่งเด็กเหล่านี้อาจเป็นเด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ เด็กที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ เด็กพิการหรือเด็กพิเศษ ฯลฯ

ตามที่ผู้เขียนกล่าวไว้แล้วข้างต้น โดยการบำบัดด้วยดนตรีเป็นการเริ่มที่ตัวเด็กไม่ได้เริ่มจากดนตรี โดยการใช้เด็กเป็นศูนย์กลางของการบำบัด นักดนตรีบำบัดจะวินิจฉัยปัญหาของเด็กเสียก่อนแล้วจึงวางแผนจัดกิจกรรมทางดนตรีให้สอดคล้องกับความต้องการ ความบกพร่องหรือปัญหาของเด็กแต่ละคนเป็นราย ๆ ไป การบำบัดด้วยดนตรีของเด็กพิเศษเหล่านี้ อาจทำเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เด็กมีพัฒนาการที่พึงประสงค์ สิ่งสำคัญของการบำบัดดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย จะเน้นการบำบัดดนตรีเป็นรายบุคคล ซึ่งจะเริ่มที่ปัญหาและสภาพข้อบกพร่อง

ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ๆ การบำบัดด้วยดนตรีนี้มีจุดมุ่งหมายคล้ายกับการบำบัดรักษาด้วยวิธีการหรือเครื่องมืออื่น ๆ โดยมุ่งที่จะใช้กิจกรรมทางดนตรีเป็นสื่อกระตุ้นหรือเร้าให้เด็กได้มีพัฒนาการ ประสบความสำเร็จในการปรับพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งยังส่งเสริมให้เด็กเกิดพฤติกรรมใหม่ อันเป็นสิ่งที่ยังประสงค์ เป็นสิ่งปกติในชีวิตและวัยของเด็กแต่ละช่วง ให้คงอยู่และพัฒนาการต่อไป

สิ่งดังกล่าวที่ผู้เขียนนำเสนอมา เป็นเรื่องยืนยันได้เลยว่า ดนตรีสามารถนำไปใช้ในการลดพฤติกรรมที่เป็นข้อบกพร่อง หรือเป็นปัญหาของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

ดนตรีเป็นสื่อสร้างเสริมพัฒนาการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย

วิธีการหรือสื่อหนึ่ง ที่จะมีส่วนทำให้เด็กในระดับปฐมวัยเกิดความสนใจ สนุกสนาน เห็นคุณค่าตั้งใจ และติดตามการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตร ไม่ว่าจะป็นสาระเนื้อหา ตามแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งกิจกรรมที่ปรากฏในตารางกิจกรรมประจำวัน อันประกอบด้วย การเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) การเล่นตามมุม กิจกรรมในวงกลม การเล่นกลางแจ้ง เกมการศึกษา

กิจกรรมที่ไม่ปรากฏในตารางกิจกรรมประจำวัน อาทิ การเล่านิทาน การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง การจัดทัศนศึกษา การปฏิบัติการทดลอง การเตรียมเด็กให้สงบ (การเก็บเด็ก) รวมทั้งแผนการจัดประสบการณ์ทั้ง 16 สัปดาห์ ในระดับปฐมวัยศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2536 : 335 หน้า) ซึ่งเราสามารถนำกิจกรรมดนตรี เข้าแทรกหรือบูรณาการแผนการจัดประสบการณ์ดังกล่าวข้างต้นได้เป็นอย่างดี

การนำดนตรีมาใช้เป็นส่วนประกอบในกิจกรรมการเรียนการสอน บทประพันธ์เพลงที่มีความไพเราะ มีรูปแบบทำนองลีลาสมบูรณ์ จะให้ความซาบซึ้งและดำรงไว้ซึ่งคุณค่าทางอารมณ์ สามารถจินตนาการเป็นภาพที่มีความหมาย ซึ่งจะเป็ประโยชน์แก่เด็ก ในแง่ที่จะพัฒนาจิตใจให้

ละเอียดอ่อน ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ เรื่องของการเรียนไม่ว่าจะเป็นการเรียนวิชาดนตรีหรือวิชาอื่น ๆ ก็ตาม การเรียนรู้ที่สมบูรณ์นั้นควรจะต้องมีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกันได้ในรายวิชาต่าง ๆ ปกติคนเราจะมีพื้นฐานดนตรีประทับในใจอยู่แล้วเป็นทุน จากสิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติ ดังนั้น จึงสามารถใช้ดนตรีเป็นสื่อเชื่อมโยงได้ โครงสร้างของวิชาดนตรีกับวิชาอื่น ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกัน จะเป็นส่วนช่วยให้สามารถจัดระบบที่เหมาะสม

การนำกิจกรรมดนตรีมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับบทเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะให้เด็กเรียนด้วยความสนุกเพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่ายวิชาที่เรียน เพราะเป็นการได้รับความรู้จากบทเรียน คละเคล้าไปกับการเล่นโดยไม่รู้ตัว และจะช่วยส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความจำของเด็กได้ดีขึ้น

จากประสบการณ์ของผู้เขียนจะนำกิจกรรมทางดนตรีมาใช้กับเด็กปฐมวัยตลอดมา และคิดว่าประสบความสำเร็จอยู่ในขั้นสูงทีเดียว ซึ่งผู้เขียนใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1 ใช้ดนตรีเป็นเนื้อหาในการเรียนแล้วโยงไปหาวิชาอื่น ๆ เช่น ถ้าเพลงใดมีเนื้อหาที่บอกเรื่องราวต่าง ๆ สมบูรณ์ในตัว ก็นำเพลงนั้นมาให้เด็กร้องและอธิบายข้อความตามเนื้อเพลง แล้วจึงโยงไปถึงการเล่น การเล่าเรื่อง เล่านิทาน การฝึก

ทักษะด้านอื่น ๆ

2. ใช้ดนตรีเป็นส่วนประกอบให้สัมพันธ์กับบทเรียน คือเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำเพลงที่สัมพันธ์กับบทเรียนเข้ามาแทรก ซึ่งการแทรกนี้อาจทำได้หลายทาง เช่น ใช้ดนตรีเป็นการนำบทเรียนเพื่อที่จะเร้าให้เด็กเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นอยากที่จะเรียน ควรใช้เพลงที่เกี่ยวกับการให้เด็กคิดหรือให้ทาย เป็นต้น ใช้ดนตรีแทรกตอนกลางบทเรียน บางครั้งบทเรียนที่ค่อนข้างยาวเกินไป อาจทำให้เด็กเบื่อและมีสมาธิสั้น อาจใช้เพลงแทรกเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ และเพื่อให้เด็กเรียนด้วยความสนุกสนานยิ่งขึ้น ซึ่งเพลงที่จะนำมาร้องแทรกตอนกลางของบทเรียนนี้ควรเป็นเพลงที่เด็กร้องเป็นมาก่อนหรือเคยได้ฟังมาบ้างและเป็นเพลงที่ร้องง่าย ๆ มิฉะนั้น ครูจะต้องเริ่มสอนร้องเพลงใหม่ ทำให้ความสนใจของเด็กมาอยู่ที่ดนตรีหมด โดยที่ยังสอนบทเรียนไม่จบ นอกจากนี้ การนำดนตรีมาแทรกในบทเรียนยังช่วยได้มากในกรณีที่ครูต้องการเน้นเนื้อหาให้เด็กเข้าใจ และเห็นความสำคัญยิ่งขึ้น

ใช้ดนตรีหรือเพลงร้องภายหลังบทเรียน ซึ่งเป็นการทบทวนบทเรียนไปด้วย เช่น เมื่อเด็กเรียนธรรมชาติศึกษาเรื่องสัตว์ต่าง ๆ ได้ หัดฟังและเลียนเสียงร้องของสัตว์ และชนิดของสัตว์ ซึ่งแตกต่างกันไปแล้ว เพื่อเป็นการทบทวนความจำให้แม่นยำยิ่งขึ้นว่าสัตว์ใดร้องอย่างไร ก็นำกิจกรรมทางดนตรีมาให้เด็กร้องหรือเล่นเป็นการสรุปบทเรียนได้อีกทางหนึ่ง

จากที่ผู้เขียนกล่าวแล้วข้างต้น ถึงสาระการนำกิจกรรมทางดนตรีมาประกอบการเรียนการสอนเพื่อเป็นสื่อสร้างเสริมพัฒนาการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย จะเห็นได้ว่าดนตรีใช้เป็นส่วนประกอบในการเรียนวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตร เพราะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับในรายวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษา สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะศึกษา ธรรมชาติ ฯลฯ การใช้ดนตรีเข้าช่วยจะทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน สร้างเสริมคุณค่าและพัฒนาการทางอารมณ์ ซึ่งจะสามารถอำนวยความสะดวกในกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นประโยชน์สำหรับเด็กปฐมวัยและผู้เกี่ยวข้อง

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างสาระ
คุณค่าในการนำดนตรีประกอบการ
สอนในวิชาต่าง ๆ อาทิ

ดนตรีกับการฝึก ทักษะทางคณิตศาสตร์ของ เด็กปฐมวัย

การสอนให้เด็กรู้จักและจำ
ตัวเลขนั้นไม่ยาก แต่การที่จะสอน
ให้เด็กเข้าใจ ทราบค่าของตัวเลข
หรือจำนวน เข้าใจพื้นฐานของ
คณิตศาสตร์ และให้นำไปใช้ได้
อย่างดีนั้นเป็นสิ่งที่ค่อนข้างทำได้ยาก
ฉะนั้น ผู้สอนต้องพยายามหาวิธี
การและกิจกรรมต่าง ๆ แทรกเข้าไว้
ด้วยตลอดเวลา เพลงและดนตรีเป็น
กิจกรรมหนึ่ง ซึ่งครูสามารถนำมา
แทรกในบทเรียนเกี่ยวกับคณิตศาสตร์
เพื่อให้เด็กสนุก เพลิดเพลิน ไม่เบื่อ
การเรียน และมีความเข้าใจดียิ่งขึ้น

เพลงที่จะนำมาสอดแทรก
ให้สัมพันธ์กับการเรียนการสอน
คณิตศาสตร์ให้แก่เด็ก ปฐมวัยนั้นมี
อยู่มากมาย ผู้ที่จะนำมาใช้ต้อง
พิจารณาให้เหมาะสมกับระดับการ
เรียนของเด็ก เช่น เพลงเกี่ยวกับ
การนับจำนวน การลำดับที่ ก็สอน
เด็กในระดับที่เพิ่งเริ่มเรียน เพลงที่
เกี่ยวกับการเพิ่มขึ้น ลดลง หรือการ
บวก การลบ ก็สอนในระดับที่เด็กมี
ทักษะทางด้านนี้เพิ่มขึ้นพอสมควร
ดนตรีก็เป็นสื่อหนึ่งที่มีส่วนช่วย
พัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์พื้น
ฐานให้กับเด็กปฐมวัยได้

ดนตรีกับการสอน ธรรมชาติศึกษา

การเรียนการสอน
ธรรมชาติศึกษาให้เด็กสนใจเข้าใจ
ได้ดีขึ้น นอกจากจะสอนด้วยการให้
เด็กดูจากของจริง ได้สังเกต ทดลอง
ดูภาพ อธิบาย สนทนา หรือซัก

ถามให้เด็กช่วยกันตอบแล้ว ครู
สามารถนำดนตรีและเพลงมา
ประกอบการสอน ให้เด็กสนุกและ
สนใจยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการพัฒนา
ความรู้ ความจำ ความเข้าใจบท
เรียนของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี

ดนตรีประกอบการ เล่นของเด็กปฐมวัย

การเล่นจัดเป็นการเรียนรู้ที่
สำคัญอย่างหนึ่งของเด็กปฐมวัย
เด็กทุกคนชอบเล่น เพราะการเล่น
จะให้ทั้งความบันเทิง ช่วยให้ได้
แสดงออกอย่างเต็มที่ตามความ
ต้องการ ความรู้สึก ประสบการณ์
การเล่นจะสนุกและมีความหมาย
มากยิ่งขึ้น ถ้ามีการนำกิจกรรมทาง
ดนตรีมาประกอบการเล่น ซึ่งจะส่ง
ผลในการพัฒนาการด้านต่าง ๆ
ของเด็กปฐมวัยต่อไป

ดนตรีกับการฝึก ทักษะการฟังเรื่องต่าง ๆ

ดนตรีมีส่วนช่วยให้เด็กฝึก
ทักษะในการฟัง การจับใจความของ
เรื่องที่ฟัง การจำเรื่องราวต่าง ๆ
ตามลำดับ เด็กจะได้ทั้งความ
สนุกสนาน เพลิดเพลิน ความสุข
ความพอใจที่ได้แสดงออก หลังจาก
นี้ครูก็สามารถโยงไปถึงการสอนให้
เด็กจำคำ ตัวพยัญชนะ สระต่าง ๆ
การฝึกให้เด็กฟังเพลงและจับใจ
ความเกี่ยวกับเรื่องราวที่มีอยู่ใน
เพลงนี้ ควรจะฝึกอยู่เป็นประจำ
โดยต้องเลือกเพลงที่สามารถนำมา
ผูกเป็นเรื่องราวที่เล่าให้เด็กฟังได้
อันจะเป็นหนทางในการพัฒนา
ศักยภาพด้านการฟังที่ดี เพื่อนำไป
สู่ความซาบซึ้งได้ในที่สุดนั่นเอง

ดนตรีกับการฝึก ทักษะในการพูดสื่อความ

การนำเพลงและดนตรีเข้า
ช่วยฝึกทักษะในการพูด การ
สนทนาโต้ตอบจะช่วยให้เด็กพูดได้
ชัดเจน มีจังหวะจะโคน มีอารมณ์
ในคำพูด ใช้อักขระถูกต้องยิ่งขึ้น
และช่วยให้เด็กที่ไม่ค่อยพูดหรือ
ขลาดอาย มีความกล้าพูด กล้าได้
ตอบสนทนามากยิ่งขึ้น นับเป็นการ
พัฒนาทักษะด้านการพูดสื่อความ
ของเด็กปฐมวัยได้อีกแห่งหนึ่ง

จากสาระในบทความที่ผู้
เขียนประมวลนำเสนอต่อท่านผู้
อ่านข้างต้น เชื่อมั่นว่าทุกท่านคง
เห็นด้วยกับผู้เขียนว่า เพลงหรือ
ดนตรี เป็นสิ่งที่มีคุณค่า สारตละ
ประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยอย่างเอน
กอนันต์ ดนตรีจึงเป็นความสุข
ความสดชื่น ความพอใจของเด็ก
เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำได้ ในการที่
จะใช้พัฒนาเด็กปฐมวัย ตามจุด
มุ่งหมายทางการศึกษาที่มุ่งให้เด็ก
พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม
สติปัญญา อันจะช่วยให้เด็ก
สามารถดำรงตน เด็บโตเป็นบุคคล
ที่สมบูรณ์พูนสุข เพียบพร้อมไป
ด้วยศักยภาพแห่งความเป็นมนุษย์
ดนตรีจึงเปรียบประดุจดัง
อัญมณีเลอค่าในการที่จะพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย

อ่านจบบทความตรงนี้แล้ว
เราท่านลองถามตัวเองสักนิดว่า เรา
จะ มี ล อ ง นำ ด น ต รี ไป
ประยุกต์ใช้สร้างสรรค์และ
พัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อผลที่
คุ้มเกินค่าสักหน่อยหรือ

บรรณานุกรม

- โกวิทย์ ชันตศิริ. "ดนตรีกับจิตใจและการประชาสัมพันธ์". ใน นิตยสาร. 2 : 99 - 106 , ตุลาคม 2519.
- ฉัตรชуда เขียวปรีชา. พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่มีเสียงดนตรีประกอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2537. อัดสำเนา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. *นวัตกรรมการศึกษาและการสอนระดับอนุบาล*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2521.
- ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2534.
- ทวีป อภิสิทธิ์. "การปลูกฝังคุณความดีโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ". ใน ประชาศึกษา. 7 : 24 - 27 , กุมภาพันธ์ 2521.
- นิตยา คชภักดี. *จิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์*. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี , 2530.
- ผลทาน ศรีณรงค์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2528. อัดสำเนา.
- พิทักษ์ ศฆวงษ์. "ดนตรีกับเด็ก". ใน เพื่อนใจ. 4 : 15 - 20 , สิงหาคม 2537.
- พัชรา พุ่มพรดี. อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2533.
- กรณี สุวัธนะ. *ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2523. อัดสำเนา.
- มณี เมื่อกวีโล. ผลของการกระตุ้นโดยใช้ดนตรีต่อการเจริญเติบโตของทารกคลอดก่อนกำหนด. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล , 2529. อัดสำเนา.
- วิไลพรรณ ศรีโสภาค. "ดนตรีกับผู้สูงอายุ". ใน วารสารกรมการแพทย์และอนามัย. 2 : 1 - 2 มีนาคม 2516. "ดนตรีบำบัด" ใน เวชสารกรมการแพทย์. 4 : 253 - 256 , กรกฎาคม 2513. "ดนตรีบำบัด" ใน *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. 1 : 117 - 126 , พฤษภาคม 2511.
- เรณู โกศินานนท์. *ดนตรีศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา , 2522.
- ศึกษาธิการ. กระทรวง. *แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาล* สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2536.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช. มหาวิทยาลัย. *เอกสารการสอนชุดวิชาวรรณกรรมและลีลาศิลปะระดับปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 8 - 15*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2537.
- Bloom, B.S. *Stability and Change in Human Characteristics*. New York : John Wiley , 1964.
- Collingwood , K. "The Sound of Music...". *Nursing Mirror*. 28 : 8. April , 1982
- Dickason , E.J. and M.D. Schutt. *Maternal and Infant Care*. New York : Mcgraw - Hill , 1979.
- Ernst , K.D. and C.L.Gary. *Music General Education*. Washington D.C. : Music Educators National Conference 1965.
- Gesell , A. *The First Five Years of Life : A Guide to the study of the Preschool Child*. New York : Harper 1940
- Hoffer , R.C. *A Concise Introduction to Music Listening*. California : Wadsworth Publishing 1984.
- Sidnell , R. *Building Instructional Programs in Music Education*. New Jersey , Prentice Hall , 1973.